

Сергій Ягодзінський

Проблеми впровадження інноваційних технологій у сучасний освітній процес

Якщо розглянути етимологію слова „технологія” (від грец. *techne* – майстерність + *logos* – вчення), то перше питання, яке спадає на думку можна окреслити наступним чином: чому саме в наш час проблемі технологій присвячується така увага як в науковій літературі, так і в засобах масової інформації? Невже, скажімо, в Стародавній Греції, Римі, в епоху Середньовіччя і Відродження людина не користувалась технологіями обробітку землі, виготовлення посуду, будівництва кораблів тощо? Звичайно, практичні рекомендації чи то у вигляді традицій, звичаїв, чи у формі приказок, прикмет, досвіду споконвіку супроводжують людство. Втім, сьогодні все відчутнішою і зрозумілою стає глобальна, всепоглинаюча сила технологій, які не лише проникають в усіх сфери суспільного життя, а й кардинально змінюють його, додаючи рис, аналогів яким не існує в історії. Недаремно, більшість провісників і перших ідеологів культури постмодерну (Ж.-Ф. Ліотар, М. Фуко, Ж. Дельоз, Ф. Гваттарі та інші) чітко вказували на провідну роль науки і техніки у трансформаціях суспільної та індивідуальної свідомості.

Безперечно, ці тенденції не могли оминути сучасного освітнього процесу, активно впливаючи не лише на спосіб та форму передачі знань, а й на їх зміст і обсяг. На нашу думку, саме нерозуміння принципів взаємозв'язку форми та змісту, не усвідомлення їх діалектичної єдності, можливості гармонійного поєднання і узгодження й викликає існуючі у вищій школі суперечності між викладачами та студентами, між інноваційними освітніми технологіями й існуючими в цій сфері традиціями. Через це ми обстоюємо позицію, відповідно до якої існуючі проблеми у залученні інноваційних технологій до процесу

навчання носять скоріше за все не методологічний чи методичний характер, а обумовлені різним баченням сутності, значення і принципів сучасної освіти.

Спробуємо проілюструвати сказане. Якщо коротко описати усереднену постать викладача та студента сучасного університету то можна назвати такі характеристики. *Викладач* – це людина, яка віддає перевагу живому спілкуванню, а не тестам, книзі, а не електронним виданням; наявність у студента міцних, систематизованих знань сприймається ним як основна складова успіху в житті. *Студент* – молода людина, яка не усвідомлює життя без Інтернету, комп'ютера, мобільного телефону, mp3-програвача тощо; освіта сприймається як перепустка в доросле життя, шлях до самостійності та економічної незалежності; знання – це лише інструмент, а тому воно повинно бути якомога стисло, ефективно і динамічно подано. При цьому бажано, щоб викладач розмовляв зі студентами знайомою їм мовою, постійно коригував свої вимоги із вимогами суспільства і ринку праці, а також залучав у ході навчання такі інноваційні технології, до яких молодь звикла і вміє ефективно та швидко використовувати їх при розв'язанні найрізноманітніших завдань.

Зрозуміло, що такі вихідні позиції різних суб'єктів пізнавального та освітнього процесу унеможливають вирішення ключового завдання вищої школи – формування цілісної, духовно багатой, творчо розвиненої особистості, що здатна не тільки розв'язувати локальні завдання, а й стати гідною зміною сучасним вченим, політикам, митцям, релігійним діячам. З іншого боку слід усвідомлювати, що нині світ навколо людини змінюється щодня; інноваційні технології перетворили його на динамічну, нестійку систему, стабілізація якої навіть не ставиться на меті. А тому ті, хто сьогодні причетний до викладання і виховання нового покоління повинні не намагатися усунутися, якомога далі відсторонитися від новітніх технологій, а, по мірі можливостей, максимально залучати їх як у формі дидактичних, так і методологічних принципів сучасної освіти. Віднині це єдиний шлях і спосіб порозумітися з молоддю, залучити її до скарбниць культури і людського духу.